

GAZETA TRANSILVANIEI

Prim redactor și
redactor răspunzător:
GAVRIL POP

Intemeiată la 1838 de GHEORGHE BARIȚIU

Apare de două ori pe săptămână

Redacția:
Brașov, Str. Regele Carol I. Nr. 56—58.
Telefon: 2440.
Administrația: Calea Victoriei 35.
Telefon: 2226.

Comerțul românesc

Sunt abia doi ani de când în capitala Ardealului, la Cluj, prin ziarul „Tribuna” ce apărea acolo, am întreprins o anchetă asupra problemei românizării comerțului în orașele noastre. Nouăzeci la sută din răspunsurile primite atunci vorbeau despre lipsa noastră de aptitudini negustorești și de lipsa noastră de interes pentru comerț în general. Acestea erau, în vederile oamenilor, cauzele pentru care noi nu puteam pătrunde în comerț, în timp ce străinii se îmbogățeau văzând cu ochii.

Ce schimbare s'a produs într'un timp așa de scurt!

Noi am spus atunci că este vorba de o revoluție care trebuie să se producă în distribuirea capitalului comercial și industrial al țării noastre. Jidanul stăpâna vedul comercial, stăpâna capitalul și creditul, dispunea de o anumită tradiție negustorească. Românul n'avea nimic. Dacă avea vreo școală făcută, dela aceasta se aștepta totul.

Iată astăzi desmințirea netă a insuficiențelor care ne-ar fi cuprins și stăpânit viața în ce privește comerțul și industria. În toate orașele țării au apărut în ultimele două luni o mulțime de firme românești. S'au găsit pretutindeni oameni care să preia imediat și să conducă firmele jidovești nevoite să lichideze.

Și opera nu este lipsită de importanță. În Brașov, bunăoară, s'au preluat de către Români 60 de firme jidovești. Este o mare satisfacție să vezi astăzi în centrul comercial al Brașovului noile firme românești: Sever Teodorescu (pânzărie), P. Pestrea (blănărie), Ioan Bucă (galanterie), Ilie Gruescu (ciorapi, tricotaje), Toma Boerescu (ciorapi, tricotaje), Teodor Tomca (bonbonerie), Gh. Sasu et I. Săracu (restaurant, bodegă), Ion Eftimescu (confeccțiuni), Toma Constantinescu (ceasuri, bijuterii), E. Lupan (porțelan) și altele.

E o satisfacție și un act de dreptate în același timp. Vieța românească se cere curvită, în toate sectoarele, prin elementele ei naționale. Falsificările și exploatarea de până acum nu mai pot avea viață.

Dar interesul românesc pentru sectorul comercial apare crescut și din alte manifestări. La Academia Comercială din Brașov s'au înscris în acest an 600 studenți în anul I de studii. La Academia Comercială din București sunt în anul I peste 2000 de studenți. Faptul dovedește în orice caz o atențiune deosebită pentru ceea ce ne lipsește până acum și ne îngrijora. Perspectivele comerțului și industriei românești, prin prisma acestei atenții pentru studiile economice, apar dintre cele mai promițătoare.

Dar în fața acestui salt al vieții românești spre sectorul economic, este cazul să constatăm odată mai mult, că nu lipsa de aptitudini negustorești a Românului și

Căpitanul

Opera sculptorului

Dr. RADU PUȘCARIU

(bust expus la sediul organizației județene a Mișcării Legionare din Brașov.)

lipsa de interes pentru comerț ne-a finit până acum în loc. Condițiile generale ce ni s'au dat până mai ieri în țara noastră, nu ne-au fost prielnice.

În primul rând, concepția statului nostru era birocratică și sinecuristă. Cei de sus au făcut-o așa. Omul, prin tot sistemul de clasificare a valorilor, era împins spre birocrație. Funcționarul era totul. El dispunea de toate sectoarele de viață din stat. Negustorul îi era subordonat, in-

dustriașul la fel. Din această poziție a lui, funcționarul și-a făcut un izvor de venituri „laterale”. Funcționarul putea să câștige mult și să lucreze puțin. Și-apoi, el putea să urce prin politică toată scara măririlor și demnităților, în stat, ceea ce nu putea face un negustor.

În al doilea rând, mediul economic propriu zis nu-i era prielnic până ieri negustorului român. El era înconjurat de străini, de rea voință și de neînțelegere.

SALVATORUL PATRIEI

Impresionant cuvânt a rostit Conducătorul Statului în pragul noului an. Dela pășirea sa în fruntea treburilor publice din România durerii, ne-a obișnuit cu un limbaj limpede, cum n'am mai pomenit și plin de înțelepciune, cum nu s'a mai auzit.

Primul semn al cărmuirii corabiei sdruncinate a neamului românesc spre limanul mântuirii a fost o mărturisire fără de rezerve a păcatelor din trecut, ce au săpat la temelia României întregite, amenințând-o cu prăbușirea totală.

Generalul Antonescu a beut până la drojdia paharul suferințelor neamului său, atât de cumplit încercat. Și-a dat cel dintâi seama că e neapărată nevoie să purcedem pe un drum nou, cu suflet nou. Pentru ca eforturile sale și ale colaboratorilor săi, să nu se irosească în van, ne-a cerut, cu bărbăție, să ne lepădam de materialism și să ne înălțăm spre culmile idealului moral, să ne servim neamul cu abnegație, să jertfim ce avem mai bun în sufletele și inimile noastre, pentru propășirea Patriei.

Conducătorul Statului a pus mâna pe răni, rostind cu bărbăție: Aici e huba! Aici e cangrena! Acestea sunt relele ce trebuie să le lecuiim, acestea sunt boalele ce trebuie să le vedecăm, pentru ca trupul și sufletul neamului nostru să se renască și să înceapă o nouă viață.

Unora li se vor fi părut poate prea sincere mărturisirile Generalului Antonescu. Iar dușmanii de peste hotare au jubilat: „Iată România în pragul prăbușirii” — și-au zis cu zâmbet triumfător acci dușmani. „Zadarnic e acum sbuciumul unui om, oricât de energic, oricât de destoinic ar fi”. Nu și-au dat însă seama detractorii și răuvoitorii neamului nostru de semnul înălțător al refacerii totale a unui popor prin fapta curajoasă a mărturisirii integrale a reledor în care s'a sbrăt din vina unor conducători miopi și lipsiți de sfințenia unui ideal moral. N'au înțeles acești dușmani hotărârea dărză a unui neam, plin de vigoare, de a-și strânge rândurile pentru o nouă și salvatoare închegare.

Conducătorul Statului a avut din primul moment viziunea clară a unui profet și n'a pregetat să-și spună convingerea cu glas răspicat: Pocăște-te neam obidit; a sosit ceasul ispășirii, bea până la fund paharul amar al durerii, călește-te apoi în focul suferinții și înalță-te iarăși, neam mult încercat, până la virtuțile străbunilor tăi!

Eram obișnuși cu strigătele de alarmă ale Generalului nostru respectat și

(Continuare în pag. 5-a)

ION GHERGHEL

Era pus deasemenea în condiții de luptă cu totul neegale: el n'avea capital, n'avea credit, n'avea nimic. Ceilalți aveau totul. Ridicările care s'au ivit în rândul comerțului românesc și în ordinea năzuințelor noastre economice, sunt datorite transformărilor aduse de Statul Legionar, atât în ce privește concepția de viață, cât și în ce privește posibilitățile economice pentru Români.

Sunt ridicări care abia au început.

AL. BARBAT

Minte și inimă românească

În seara Anului Nou, postul de radio Budapesta, la știrile în limbi străine, a emis un reportaj al unui trimis special al ziarului budapestan „Nemzetör” la Cluj, care a pus mai multe întrebări l. P. S. Saale episcopului dr. Iuliu Hossu și d-lor dr. Emil Hațieganu, fost ministru, dr. Iosif Horvat, fost chestor al poliției Cluj și Teodor Iorga, ziarist din București.

Întrebările puse de ziaristul ungar au fost în legătură cu „atrocitățile săvârșite de Unguri împotriva Românilor”.

La răspunsurile date de cei întrebați: l. P. S. S. episcopul Iuliu Hossu ar fi răspuns: „Nu am nici o cunoștință că în Ungaria s'ar fi produs atrocități împotriva Românilor. Ceeace vreau să spun e că frații Români de dincolo ar face mai bine să ne îngăduie să rezolvăm problemele noastre cu Ungurii la Budapesta”.

Răspunsul d-lui dr. Emil Hațieganu ar fi fost acesta:

„Nu am nici o cunoștință de atrocități, iar frații din România ar face mai bine să nu mai agite chestiunea, deoarece ne pricinuesc mari neplăceri”.

Fostul chestor, dr. Iosif Horvath ar fi spus:

„Decât majoritar în statul român, în actualele condițiuni, mai bine minoritar în statul constituțional și de ordine ungar”.

Ultimul, d. Teodor Iorga ar fi declarat: „Români se simt bine în Ungaria și nu se doresc în România”.

Nu putem ști deocamdată dacă într-adevăr, declarațiile celor de mai sus conștină cu realitatea. Datoria noastră este să așteptăm precizunile lor, îndată ce vor avea cunoștința de cele spuse de postul de radio Budapesta. Ne rezervăm deci dreptul să le discutăm după desmințirea lor, care este necesară.

În cele de mai jos vom arăta însă calitatea d-lor dr. Iosif Horvat și Teodor Iorga de a da interviu-uri la ziarul din Budapesta.

Dr. Iosif Horvath, fecior de popă din Ciuc, căsătorit cu o jidoaică, a ajuns chestor al poliției municipiului Cluj cu ajutorul unei importante sume de bani plasată la un mai mare al poliției din București.

Bărbat elegant, cel mai bine îmbrăcat din Cluj, se mândrea „urbis et orbae”, că are în garderobă 150 de costume de haină și 500 de perechi de ghete! Scriitorul acestor rânduri i-a verificat afirmațiunile într-o vizită în somptuoasa vilă din cartierul Andrei Mureșan din Cluj).

Nevasta chestorului dr. Iosif Horvat își confecționa rochiile la una dintre cele mai mari case de modă din Paris. La ultimul bal al unei asociații de titați, din Cluj, d-na Horvat a îmbrăcat o rochie de 116.000 Lei!

Fire slugarnică, întrebându-l umilirea drept armă pentru atingerea scopurilor lui diavolești, fostul chestor Horvat a isbutit să pătrundă sub cămașa tuturor potențailor, ridicându-se în scurtă vreme în scaunul celui mai puternic om al zilei. Atâta frică purta de

Uneltele Ungurilor:

Trădătorii de neam

el mai ales clasa comercianților și a meșterilor, încât dacă ar fi dat ordin ca în decurs de un ceas casa lui să fie poartă în aer, apoi ar fi sărit Clujul în aer, dacă nu s'ar fi executat porunca.

Mi-aduc aminte că într-o noapte (imi povestea un amic al lui) a adunat în 50 de taximetre peste o sută de pierdevară și a pornit la vila unui nabab de lângă Cluj, însoțit de un camion de sticle cu șampanie!

Calitățile excepționale ale fostului chestor Horvat au fost puse în aplicare în timpul prigoanei.

Mi-a fost dat să văd „camera declarațiilor”, faimoasa cameră de tortură „sistem Horvat”, unde se smulgeau declarațiile legionarilor. Cu o mândrie satanică, mi-a demonstrat cum se pune în practică „jugul” străngerii oaselor dela brațe și „pocnitorele” dintre degete. Mi-a arătat deasemeni „instrumentele” umplute cu nisip peștru „mângăierea” încheeturilor și alte mijloace barbare de încheziție. Cu acestea au fost anchetați Nac Jeremia, Lăscăianu, Pop, Bica și alți martiri legionari dela Cluj.

Răbufnind a deșchere de alcool, după o noapte de orgii în cari a încercat să-și îneca vedenia crimei, fostul chestor Horvat mi-a împărțit cu cinism de ucișă, că a mai adăugat „șapte acte de deces” la catastrofa celor multe. Erau cei șapte legionari uciși la Huedin jud. Cluj, în cărdășie cu colonelul Panătescu și maiorul Blebea.

Cea din urmă oară l-am întâlnit în ziua de 4 Septembrie 1940. Prin Cluj se

retrăgeau armatele române de pe granița de vest. Ochii lui, în fundul cărora se oglindea ticăloșia, străfulgerau priviri străni. A încercat să mă convertească să rămân în Cluj, deoarece „regimul barbar din România nu va putea fi suportat”. Mai târziu am aflat că în aceeași cursă au fost atrași mai mulți fruntași români dela Cluj, cari înainte de a fi expulzați, au fost supuși la cele mai crude torturi.

În 12 Septembrie, ziua intrării armatei maghiare în Cluj, fostul chestor Horvat — spune un martor ocular — a întâmpinat Honvezii într-o mașină scumpă, cu tricolor maghiar în bot, iar el cu bandă tricoloră pe brațul stâng, cu coroana Sf. Ștefan bătută în aur.

S'a adevărit puțin timp după aceea, că dr. Iosif Horvat comunica Budapestei toate ordinele cifrate ce veneau la instituțiile publice din Cluj.

Declarațiile făcute ziarului budapestan sunt — în aceste împrejurări — foarte justificate, deoarece ele oglesc sufletul de trădător al celui ce le-a făcut.

Teodor Iorga a apărut pe firmamentul Bucureștilor prin câteva reportajii de senzație scrise în ziarul „Dimineața”. El a lansat faimoasele campanii de presă cari sfârșeau întotdeauna cu „vom reveni”, pentruca să „revină” numai în cazul când cel vizat în reportaj nu răscumpăra prețul tăcerii cu o sumă importantă de bani. Intre breslații meseriei lui i-a și rămas porecla „Redactorul vom reveni”.

semnări

„CONVORBIRILE LITERARE” au apărut într-un număr festiv închinat durerii neamului prin cedarea Ardealului de Nord, a Basarabiei și a Dobrogei. O muncă demnă de laudat și, în același timp o dovadă de adevărată muncă românească pentru mulți cheltuitori de cerneală și hârtie.

Vom reveni.

A apărut „GAZETA CĂRȚILOR” pe Decembrie a. c. (a. X — N-rele 9 și 10) cu colaborarea d-lor l. A. Bassarabescu (Amintiri), Paul Papadopol (Lectură Geografică), D. Munteanu-Râmnic (O contribuție biblio-grafico-diplomatică) — și „Un index al revistelor și ziarelor”. Aurel G. Știno (Iarna în poezia lui Alexandru), Prof. Dr. N. Dimancea (Calendarul Plugarilor), Sculptor Ion Pantazi (Salonul Oficial), Pimen Constantinescu, ing. Cezar Cristea, G. Chivăreni-Răzvan și Nelu Cristescu (versuri) — și cu recenzii despre lucrările d-lor Prof. V. Brătulescu, Prof. Stoica Teodorescu, Al. Sta-

matiad, Ing. D. Teodoru, Al. Mirescu ș. a.) antologia la zi, carnet bibliografic, pagini alese, biblioteci, cataloage de cărți vechi, bibliografie germană, gânduri despre cărți, scrisori vechi și noi (M. Brăleț, A. Șulut), autografe și adnotații (Al. Macedonski, D. A. Sturza și Cincinat Pavelescu), vitrine și note, cărți primite ș. a. Director: D. Munteanu-Râmnic. Redacția și administrația: Ploști, Str. Zagoriț 1. Abonamentul anual: 200 lei.

O DECIZIE MINISTERIALĂ, interzice librarilor de a mai vinde cărțile scriitorilor evrei. Măsura aceasta vine să pună capăt unei infamii — ca multe altele. Este necesară o literatură cu adevărat românească, sănătoasă, nu „Femei cu carne albă” a unui F. Adelstein, etc.

Ne miră însă faptul că într-un calendar al unui mare cotidian din Capitală, editura „Cugetarea” prezintă cărțile jidanilor Peltz, Aderca, Ion Pas etc. Păcat, căci d. Georgescu-Delafraș, până acum, avea pretenția unui editor român în înțeleșul adevărat al cuvântului.

După suprimarea „Dimineții”, Teodor Iorga „s'a retras să-și scrie amintirile”. Era văzut des pe la „Café de la Paix”, bine îmbrăcat, rotofel și negru ca un pu de țigan, misterios și întotdeauna grăbit. Nimeni nu știa ce învățe, dar i-se spusese „maestre”.

Într-o zi de 10 Mai, când fețe mari bisericești s'au încumetat să consfințească marele act al „Constituției Regele Carol II”, printr-o „înălțătoare sărbătoare”, Teodor Iorga a apărut la Alba-Iulia în caraghioasa uniformă F. R. N. Era pe semne șeful cinematografiei sau cam așa ceva, din Ministerul Propagandei. În tot cazul era ceva „mare”, deoarece l-am văzut plimbându-se prin tribună pe sub bărbile mitropoliților ca la el acasă, până ce unul dintre înalții prelați l-a apucat de mână și l-a dat la o parte.

Mai târziu a fost însărcinat cu conducerea „redacției albe” din ministerul Propagandei. Această redacție avea misiunea să fabrice în fiecare zi articole de laudă deșartă pentru Armand Călinescu și de defăimare la adresa Gărzii de Fier. Articolele erau trimise tuturor redacțiilor cu următoarea mențiune: „Se va publica în pagina I, coloana 1 sau ceașetă mijloc subț clișeu d-lui Ar. Călinescu”.

Ziarele erau controlate dacă executiv întocmai poruncile acestei „redacții albe”. Erau controlate mai cu seamă cele scrise în spirit legionar, cum a fost „Libertatea”, pe care am isbutit să o trec printre focuri vreme de 9 luni în timpul prigoanei. Pentru faptul că cele multe din articolele „redacției albe” nu au fost publicate, Teodor Iorga a cerut suprimarea „Libertății”, fapt ce a și fost împlinit îndată.

În timpul vastei sale activități, Teodor Iorga a făcut un film împotriva Legiunii și a scris o carte care urma să apară cu câteva zile înainte de 6 Septembrie.

Ingrozit de consecințele pe care trebuia să le tragă în statul legionar, Teodor Iorga a fugit în Ungaria, unde în clipa de față, se erijează în exponent al opiniei publice române de-acolo, alături de alții, tot preținși reprezentanți ai Românilor din teritoriile cedate.

Declarațiile pe care le fac acești trădători de neam, se increstează adânc în inimile Românilor de pretutindeni și de ce nu-și vor lua răsplata acum, apoi în cea mai scurtă vreme vor plăti scump această nerușinată îndrăzneală.

G. POP

Pentru a veni în ajutorul celor loviți de soartă, d. av. Traian Marian, șeful organizației județene a Mișcării Legionare, a răscumpărat felicitările de sfintele sărbători, dărnuind 1000 lei Ajutorului Legionar.

D. ing. I. Ionică, primarul municipiului Brașov, a răscumpărat felicitările de Anul Nou, dărnuind Ajutorului Legionar suma de 1000 lei.

HUNGARICA FIDES

de C. SASSU

H.

Mărturia neîndoimică a călătorului Conrad Jacob Hildebrand despre tradiționala și pizmuitoarea aversiune a nobilmei maghiare față de Germani dobândește însă adevărata sa valoare deabia prin confirmarea pe care i-o dă desfășurarea evoluției istorice. Iar această confirmare are o cu atât mai tragică și funestă semnificație, cu cât este cunoscut aportul hotărâtor al germanismului la înjghebură și dezvoltarea statului ungar, precum și la crearea valorilor sale culturale și a viefii sale spirituale. Se poate spune că însăși destinul istoric al maghiarimeii a fost condiționat de poporul german.

Într-adevăr, dacă Ungurii n'au avut soarta celorlalte seminiți înrudite și navălitore de nomazi asiatici, ca de pildă a Hunilor, Avazilor, Pecenegilor sau Cumarilor, dispărând complet din istorie, aceasta se datorește exclusiv Germanilor, care le-au împrumutat atât formele de organizare colectivă, cât și elementele umane necesare pentru susținerea noii alcătuirii de stat. Mai mult decât atât; poposind în câmpia Panonică, la finele secolului al IX-lea, după lungi și întortochiate peregrinări în imensitatea stepei rusești, spre a amenința de aci, prin neconțin-

și pustiitoare năvaliri comunitatea de civilizație ce se infiripase în Apusul Europei pe temelile și în cuprinsul fostului imperiu Carolingian, Ungurii au fost silii, prin victoria decisivă a lui Otto I dela Augsburg, să se fixeze în regiunile bogate dela Dunăre, ce constituiau ultima etapă a neastâmpărului lor răzăcitor.

Din cauza planurilor sale imperiale, Otto I n'a exploatat victoria obținută, așa cum a făcut-o înaintașul său Carol cel Mare când a nimicit stăpânirea avară, ci, mulțumindu-se să realizeze Marca estică pe teritoriul Austriei de mai târziu, a restăns puterea politică a germanismului în sud-est, la o arie cu mult mai mică decât cea pe care o locuia, dând răgaz și îngăduind Ungurilor să se refacă din loviturile primite.

Prin această renunțare a sacrificat definitiv și comunitatea ce se forma, la venirea Ungurilor, din resturile vechilor populații germanice și romanice în Panonia, mai ales în părțile transdanubiene, a cărei amintire a persistat încă mult timp, regăsindu-se în mărturiile cronicarilor despre „pastorii romanilor” și în mențiunile documentare asupra „latînilor” din orașele ungaruștii din evul mediu. Astfel s'a pus capăt unei evoluții organice, care, dacă s'ar fi putut continua, nu ș-

știe dacă n'ar fi putut dobândi o valoare continentală deosebită, dând bazinului dunărean un echilibru organic cu o stabilitate mai mare, constituind chiar un element de mai multă siguranță pentru hotarele sud-estice ale imperiului german și o cale de pătrundere mai timpurie a civilizației apusene la gurile Dunării și în peninsula Balcanică.

În schimb, regatul ungar, care a luat ființă în aceste părți, a întrerupt continuitatea neamurilor europene și a fost, prin înfunderea sa anormală și structura sa artificială, cel mai serios obstacol pentru toate încercările germane de a întroa o ordine mai naturală în aceste locuri de răsărire. El a adâncit și prelungit în timp deosebirile și antagonismul între cele două sfere de cultură, a Romei și a Bizanțului. Nici întemeierea regatului n'au putut-o face însă Ungurii prin propriile lor puteri. Caci, după cum spun scriitorii germani din acel veac al X-lea, care-i considerau ca urmași ai Hunilor, Ungurii aveau încă obiceiuri canibalice, ce nu se puteau împăca cu o viață de stat ordonată. Chiar și în secolul al XII-lea, celebrul istoriograf german Otto von Freising îi numește încă „barbari și cruzi”. Dacă totuși regele Ștefan I a reușit să întemeieze un stat puternic, aceasta se datorește, în primul rând, ajutorului primit din afară. Nu atât inițiativei Scaunului Pontifical și Papei Silvestru al II-lea, cum se credea până acum, ci, după cum a arătat, într-o recentă comunicare la Academia de Științe din Berlin istoricul Albert Brackmann, mai mult voinței și susținerii im-

păratului Otto al III-lea, nepotul învingătorului dela Augsburg, sub a cărui domnie imperiul medieval german atinseese apogeul puterii, monarhul său, considerat de contemporani ca una din „minunile lumii”, deținea conducerea necontestată a Europei catolice din acel timp. În planurile sale universaliste, îndreptate mai ales împotriva Bizanțului, Ungaria figura ca un simplu pion, ca unul din acele state ce urmau să facă parte din proiectata confederație de state catolice, condusă de el pentru a restabili astfel, în forme creștine, vechiul imperiu roman în toată întinderea sa. Moartea prea timpurie a împăratului a împiedecat realizarea acestui plan mareș. Totuși, regatul maghiar a continuat să se susțină prin reazămul ajutorului pe care-l găsea în vecinătatea puternicului imperiu german.

În conflict fățis cu păgânismul înrădăcinat și instinctele atavice nepotolite al poporului său, Ștefan I întemeietorul a dat statului caracterul catolic și o structură feudală, împrumutată din Bavaria cu ajutorul ostășilor și clericilor germani chemați în țară spre a-i da noua formă de organizare. Până și cancelaria regală a doptat obiceiurile celei imperiale, pe care le-a introdus un fost notar al împăratului decedat. Iar izvoarele principale ale legiuirilor lui Ștefan au fost hotărârile diferitelor sinoade și capitularile franceze, tot așa după cum sistemul monetar adoptat de el n'a fost decât o copie de cel bavarez.

Nu este deci surprinzător ca sfaturile regelui Ștefan, adresate fiului său Emme-

Scandalul Timpul liber al muncitorului

Salvatorul Patriei

(Urmare din pag. 1-2)

Nu scriem la această gazeta ca să ne facem un nume sau renume. Buzău, îl avem deja făcut. Așa încât nu ne vom ocupa numai de chestuni în cari am avea ocazia să arătam ce putem. Ci de toate „chestiile arzătoare la ordinea zilei”.

Alegem azi una din ele, care ne interesează pe toți: Preful mărfurilor.

Și nu de prețul ridicat vom vorbi, de acel preț fără concurență — ca să zic așa, al mărfurilor, la Brașov. Suntem în această privință un oraș record. Am spus-o cât am putut de tare, celor cari de altminteri o știu dinainte, — atunci când a fost vorba de fixarea orașelor pe categorii de scumpete și stabilirea salariilor în raport cu aceste categorii. A mai vorbi încă, înseamnă a bate apa în piua. În regiuni dreptății, de azi, avem convingerea că la alcătuirea noului buget se va proceda în consecință.

Relevăm însă o ciudățenie, care echivalează cu obrăznicia: variația prețului, la același articol.

Dau un exemplu oarecare: măslinile se vând în magazinul Hessheimer din Str. Regele Carol I, cu 180 lei kilogramul; iar la celelalte băcării — chiar a vecinilor Eitel — aceeași calitate de măslină, costă între 85—95 lei kg.-ul. Prin urmare prețul variază în general cu 10 lei la kilogram; dar la o anumită prăvălie acest preț este dublu, față de celelalte.

Poate nu mă credeți. Controlați, vă rog! Sunt sigur că și azi e la fel.

Am atras atenția vânzătorilor, față de martori, și mi-au răspuns... că nu se poate; dar s-au sesizat, căci peste câteva zile același borcan cu același măslină purta eticheta cu prețul... 170 lei kg.

Așa se întâmplă cu conservele și cu o multime de alte articole, de tot felul.

Față de această situație, trebuie, firește, să reacționăm. Toți. Și să nu ne temem că ni se șifonează prestigiul. Fiecare dintre noi e vinovat de tot ce se întâmplă rău în sânul colectivității. Și fiecare e obligat să reacționeze. Cum poate.

Personal, ne-am gândit la următorul lucru: Să înființăm o rubrică la gazeta, cu titlul: „Scandalul prețurilor”, și să însemnăm acolo magazinele spoliatoare.

Nu poate fi nici o supărare: noi vom anunța cu cât se vinde cutare articol, la cutare magazin și cu cât se poate cumpăra din altă parte.

Cred că facem un serviciu și negustorului cinstit, iar noi, consumatorii, vom avea o călăuză și vom ști cui să nu-i călăim pragul.

Măsura ar putea fi luată în toate orașele de provincie. Sper, cu succes.

GH. VANIA

N. B. Rugăm pe oricine observă variații de prețuri, să anunțe la redacție: magazinele, prețurile și articolul. E preferabil să iscălească. Noi vom controla însă, înainte de publicare, fiecare caz semnalat.

S'a socotit de către o anumită lume că, ajungându-se la stabilirea celor 8 ore de lucru pe zi, pentru muncitorul uzinelor, cea mai grea problemă privind viața lucrătorilor, a fost soluționată. Gândeau aceeași, cu felul lor ușor de-a judeca lucrurile, că odată ce mâinile nu sunt constrânse să lucreze decât opt ceasuri din zi, omul poate fi mulțumit și, cu restul de timp care-i rămâne, n'are decât să-l folosească cum va crede el.

Deesigur, muncitorul, pus în fața unei așa de mare răgaz, nu știa din primul moment cum să-l întrebuințeze. Om simplu, cu destule amărăciuni, strânse zilnic în piept, cu praful furnalelor în gât și cu gândul mereu la o plată mai bună, dar, mai ales, la o altă înțelegere a vieții lui, lucrătorul de cele mai dese ori, după treaba celor opt ceasuri, fără să-și arunce halatul de lucru, înfunda cărciuma. Aici, cu țevărușii lui de muncă, încerca zilnic să-și curețe pieptul de zgura murdărilor din atelier și să-și înnece amarul greutăților, cu o vreo blestemată de băutură. Căci avea doar pentru odihnă și libertate atâtea ore ale zilelor.

În asemenea condiții, cu întâlniri în care se strecurau de cele mai multe ori înși cu gânduri ascunse, e dela sine înțeles că vremea care îi rămânea liberă dela munca aspră a fabricii, nu putea să-i aducă nici un folos. Nici măcar acel

Dela o vreme, a început și el să înțeleagă, că un asemenea trai, nu-i poate aduce niciun folos. Ba s'au găsit chiar într-acei cari îi sopteau ce trebuie să creadă și să facă, destui, care să-i arate, că felul acesta d viață nu-i poate conduce la lupta pe care, muncitorii de pretutindeni, trebuie să o poarte împotriva celorlalte clase sociale. În locul cărciumelor care otrăveau mai mult trupul, au început să se strângă în sălile lor de întruniri, unde oamenii fără inimă și simțite românească au vărsat din plin veninul urilor fratricide, în continuă grije de a le strangula sufletele.

Rezultatele s'au cunoscut. În atâtea rânduri, flăcările înăbușite în piepturi, au izbucnit într-o mistuitoare vapă, nimicind, în primul rând, pe cei mai mulți dintre ai lor.

Statul, nu făcea altceva decât să reprime „cu cea mai mare energie”, încercările lor de a-și rosti cuvântul și verile și instigatorii rămăneau întotdeauna necunoscuți.

Nimeni nu încerca să afle înțelesul acestor răbufniri, nici unii din vechii conducători nu căutau să găsească o modalitate, prin care, lumea muncitorească să fie îndrumată pe alt drum, să fie menținută pe o cale care să o conducă la un bine și la un adevăr, care să fie valabil pentru toți lucrătorii.

Care s'a întrebat, dintre oamenii vechilor regimuri, ce face muncitorul în răstimpul care îi rămâne liber dela lăsarea lucrului? Cine a căutat să indice vre-un mijloc prin care timpul de repaus al muncitorului să fie întrebuințat în așa fel, încât el să fie folositor și pentru mintea și inima lui, dar mai ales, pentru neamul și țara din care face parte.

Se înjghebase, ce-i drept mai anul trecut, o organizație menită să slujească pe muncitorii uzinelor. S'au făcut în ea numărare secții și subsecții pentru o vastă activitate. Ce au realizat însă, nu s'a prea văzut. Dimpotrivă, prin aceste multe și variate compartimente — dintre care, cele mai multe nu și-au justificat cu nimic existența, au însemnat locuri de căpătuială pentru mulți oameni plecați, cari nu-și aflase încă un loc în bugetul ministerelor. Din aceste motive, ar fi foarte interesant de știut, cât s'a cheltuit cu asemenea treburi și în ce raport se găsește risipele de bani cu înfăptuirile realmente împlinite!

Deaceia la noi, încă, toate lucrurile sunt la început. Cărmuirea de astăzi, care are un sprijin atât de credincios și de puternic în masa muncitorilor, va purcede fără întârziere la realizarea acestui deziderat primordial pentru viața muncitorilor.

După cele 8 ore de lucru din fiecare zi, omul fabricii, trebuie să aibă la îndemână, posibilități de petrecere agreabilă și folositoare a orelor ce-i rămân.

Deocamdată, apucat pe drumul Legiunii, muncitorul primește de câteva ori pe săptămână — în ședința de cuib și secție — material bogat pentru zidirea lui sufletească și morală. Trebuie să fie cu desăvârșire întărit în acest crez al virtutilor românești, să păstreze în străfunduri de inimă, credințele fierbinți pentru sine, pentru neam, pentru ai săi — și numai pentru aceștia.

Apoi, partea de bună petrecere și învățătură. În acest scop a fost creată organizația, cu un nume atât de semnificativ: „Lună și lumină”. Ea a venit, cu tot sufletul legionar care și-a pus la temelia ei, să reverse în mințile lucrătorilor și în inima lor, lumina atâtor învățături desfășătoare pentru suflete și apoi bucuriile atâtor bune și folositoare petreceri, la care și ei trebuie să aibă dreptul.

Va fi această organizație nu un pretext pentru căpătuiala celor slugarnici, ci o așezare de inimă legionară, prin care toți muncitorii vor putea să-și vadă și cunoască țara, să-și știe și să-și iubescă neamul, să afle și să simtă frumusețile artei și binefacerile culturii.

Timpul liber al muncitorului din România Legionară va însemna într'adevăr completarea părții sufletești, după munca celor opt ceasuri pentru nevoile de viață. Repetăm, muncitorii, regăsiți prin noul crez, în marea familie a nației, vor primi dela ea, împărtășirea tuturor bucuriilor, la care ei întotdeauna au avut dreptul. Numai ținându-i cât mai aproape de noi, simțindu-le cadentele inimelor, ca și ale celorlalți, ei vor fi pururea ai noștri.

Timpul liber, muncitorimea de acum îl va trăi la un loc cu toți ai lui în marea familie a nației noastre.

CONST. P. TAUS

inbit, căci i vorbit cu nesăz cuvântă rile, articol... mesagiile din trecut.

Și totuși, cu totul său ce ni l-a dăru pentru începutul acestui an nou, de care legăm atâtea nădejdi într-o împlinirea dreptății românești, ne-a impresionat mai mult decât oricând. Ne-a stors lacrimi de bucurie, lacrimi de ușurare și de mari nădejdi. Niciodată nu ne-a vorbit astfel un bărbat politic. Niciodată nu ne-a îmbrățișat cu mai multă căldură sufletească un părinte. Niciodată nu a pătruns un conducător de stat mai profund în inima conducătorilor săi.

Ași vrea „să bat la ușa ta mărunță, muncitor buciumat, și să-ți întind o mână caldă de frate, ridicat și el prin muncă și trudă...” Ași vrea „să intru în casa ta împovărată de gânduri, cărturarule, ca să îți poți da seama că tainuța ta suferință și îndârjita ta așteptare nu sunt fără isbăvire. Că apostolatul tău la școală, la altare, în dregătorii, nu este o risipă de faptă necăntărită, neînțeleasă. Că pe gândurile și sufletul tău se reazămă toată încrederea noastră, toată puterea noastră de îndrumare și de creațiune”.

Aceleași cuvinte de căldură îmbrățișare le adresează și scumpulor săi ostași și nu-l uită nici chiar pe bogatul îmbuibat, pe care ar dori să-l vadă buu, înțelețitor și alinător al suferințelor celor lipsiți. Ar dori ca toți Românii să simtă că se străduiește din răsputeri să facă „să se cărmuiască cu înțelegere și iubire, iar nu cu trufie și asprime”.

Pune-ți mâna pe inimă, cititorule, și mărturisește sincer: Când ai mai auzit astfel de cuvinte de aur din gura unui cărmuitor?!

Ardealul îndurerat s'a cutremurat la auzul acestor cuvinte de iubire. Ardealul sfâșiat își înalță fruntea spre Ceruri și mulțumește Celui Prea Înalt că i-a dăruit, în aceste clipe de grea cumpănă, un bărbat de stat de talia Generalului Antonescu.

Bilanțul realizărilor din scurtul interval de trei luni de guvernare constituie un record politic fără precedent. Ai impresia că la săvârșirea acestei opere gigantice au colaborat supraoameni.

Apelul la unire, ce l-a trimis Generalul Antonescu în lung și n latul țării, ne-a pătruns la suflet.

Prin rostul celei mai vechi gazete românești, Ardeleni exclamă, uniți în cugete și n simțiri: Dumnezeu să-l ocrotească pe Conducătorul Statului Român și să-l ajute să conducă, cu bărbăție și înțelepciune, corabia neamului românesc la limanul mântuirii.

ION GHERGHEL

Dați pentru „Ajutorul Legionar”

ric, redactate în cancelaria regală și atribuite unui cleric din Germania de Sud, să conțină un capitol special dedicat oaspeților, deoarece tot programul de guvernare al noului stat, așa cum l-a conceput înțeleptorul său, ca o organizație nobiliară și anațională, în sensul solidarității catolice, se găsește rezumat în următoarele cuvinte ale acestui testament politic: „O țară cu o singură limbă și cu un singur fel de obiceiuri este slabă și fragilă”. Importanța oaspeților nu se mărginea numai la acel număr restrâns de demnitari regali care au introdus și dat viață noilor instituții statale, ci era mult mai mare. Valorificarea economică a țării și sprijinirea dominației maghiare în regiunile locuite de alte popoare cu o credință deosebită, se datoraste mai ales lor. Colonistii germani au întemeiat și populat orașele din Ungaria medievală, introducând metodele unui sistem economic evoluat, pe care altfel, nomazii unguri nici odată nu și l-ar fi putut însuși. Tot ei au ocupat anumite regiuni de graniță spre a menține, în aceste părți, autoritatea regală pe care Ungurii, din cauza numărului lor restrâns nu le puteau popula.

În rezumat, se poate deci spune că Germanii au fost aceia care, prin contribuția lor sporadică pe toate țărmurile, au conferit un rost european regatului medieval maghiar.

Să vedem acum care a fost, drept mulțumire, conduita maghiarimei în cursul acestei perioade istorice.

Nu stăruim asupra împotrivirii care a întâmpinat, dela început, pe cei chemați

ca să reclădească ceea ce năvălitorii distruseră, pentru că aceasta poate fi considerată și ca o reacțiune firească a unui popor înapoiat față de unele forme străine și impuse. Dacă adversitatea arătată Ghizelei, fosta principesă bavareză, văduva întemeietorului statului, ca și frământările provocate, după moartea regelui, de așa zisul „partid național”, mai pot fi considerate ca manifestări anarhice ale acestei reacțiuni instinctive, asasinarea însă a reginei Gertrud de către magnați, la începutul secolului al XIII-lea, în timp ce soțul ei, Andrei al II-lea, se afla într-o expedițiune armată în Rutenia, este un fenomen ce nu mai poate fi atribuit aceluiași cauze. Acest asasinat desvâluie toată ura înrădăcinată ce mocnea în sufletul nobilimei maghiare împotriva celor care le-au zidit țara și le-au conferit situația privilegiată de aristocrație feudală. Căci noile forme ale victiei de stat se împământeniseră de mult, ca și religia creștină, iar cei care au cules cele mai bogate roade de pe urma lor au fost tocmai nobilii unguri. De altfel, analele dela Marbach afirmă răspicat că acest omor s'a făcutuit „numai pentru că regina se arăta darnică și binevoitoare față de Germani, de oriunde ar fi venit ei, fiind totdeauna gata să-i ajute”.

În legătură cu celelalte fenomene ale epocii, de o parte, cu tendința nestăvilă a nobilimii maghiare de a asupri și transforma în iobagi pe coloniștii germani din interiorul țării, — ca de pildă pe Sași, care, tocmai din aceste motive, au fost siliți să coară și au obținut garanțiile so-

lemne cuprinse în diploma andreiană, — de altă parte, cu alăturarea, în politica externă, la regatului apostolic de cei mai înverșunați dusmani ai imperiului german, de Papalitate, de Angevinii din Neapole, și de statele slave ale Cehilor și Polonezilor, asasinatul amintit, din anul 1215, al reginei de sânge german, dobândește o valoare de simbol pentru relațiile germano-maghiare din evul mediu.

După cum arată evenimentele recente, acest simbol are chiar caracterul unei adevărate directive, urmată neșovăitor, de Ungurii din toate timpurile, în acțiunile lor față de Germani.

Exprimând, în oarba sa dușmănie și prin orizontul său strâmt, interesele egoiste și neîngădite de clasă suprapusă ale nobilimii maghiare, această directivă a fost folosită și față de celelalte neamuri conlocuitoare, bâstinașe sau înbâstinate, mai ales față de Români, provocând chiar, după cum a dovedit purtarea trădătoare a lui Ioan Zapolva, exponentul recunoscut al aristocrației ungurești, prăbușirea definitivă a regatului medieval în lupta dela Mohaci.

Departate deci de a fi împlinit rostul pe care îl atribuise, la întemeiere, împăratul Otto al III-lea sau de a fi fost „scutul creștinătății” împotriva Turcilor, așa cum afirmă declamațiile retorice ale umanistilor de mai târziu, din simpatie față de Matei Corvin, înalțul și strălucitul lor națion și protector, statul medieval maghiar, din cauza caracterului său factice și adversității constante a nobilimii care-l reprezentă față de toți factorii autentici de

evoluție, față de burghezia germană și țărănimia română, a fost, în tot decursul agitatei sale existente, numai un factor de dezagregare al ordinii în bazinul dunărean și, prin participarea sa la acțiunea de distrumare a imperiului german condusă de Papalitate, un element de disoluție al întregului sistem medieval.

Adevăratul rol al ungurimei, înainte de Mohaci, în marea luptă contra pericolului turcesc, s'a desvâluit în ura neîmpăcată și în neîntrețurările pierdute ale nobilimii care a sabotat așa de mult acțiunea războinică a lui Iancu dela Hunedoara, eroul legendar de viață română. Acest rol a fost definit și prin afirmațiile hotărâte, din descrierile contemporane ale ostașilor germani, care fac pe Unguri răspunzători de înfrângerile suferite, acuzându-i de trădare, de înțelegere secretă cu necredincioșii și, în general, de orice păcat, afirmații ce n'au putut fi răsturnate nici de recenta lucrare a învățatului ungar Ludovic Némethi asupra legăturilor germano-ungare.

Intr'una din aceste descrieri ale luptei dela Mohaci se spune: „N'a existat nici o credință sau ajutor din partea multimii de Unguri nelegiuiri, ci numai o fugă aprigă”, iar descrierea lui, din anul 1534, a celebrului tipograf și poliistor german Sebastian Franck, conține următoarele cuvinte privire la Ungaria: „Această țară este foarte bogată în vite, însă poporul e perfid, lipsit de credință și nestatornic. Cum aflăm zilnic din experiență”.

C. SASSU

O precizare a conducerii „Uzinei Electrice” din Braşov

Primum, cu rugămintea de a publica următoarea scrisoare din partea „Uzinei Electrice”, Braşov:

Domnule Director,
In ziarul „Kronstädter Zeitung” Nr. 1 cu data de 1 Ian. 1941, din Braşov, a apărut un articol nesemnlat sub titlul „Uzina Electrică Braşov”.

Pentru a edifica onoratul public asupra adevărului, respectuos vă rugăm a insera în onorata Dvs. gazetă cele de mai jos:

„Tensiunea Uzinei Electrice Braşov este perfect constantă, fiind regulată în mod continuu de aparate automate foarte moderne şi sensibile. Dealtfel aceasta poate fi constatată prin aparatele înregistratoare instalate în Uzină. Tensiunea în locurile de consumaţie este supusă unui control permanent şi poate fi totdeauna regulată prin mijloace tehnice. Ultimul control general a avut loc la începutul iernii. Luăm în consideraţie totdeauna reclamaţiile clienţilor. Totuşi, mai întotdeauna tensiunea era normală sau chiar superioară, în limitele admise, sau nemulţumirile clienţilor erau datorate unor lămpi rele sau instalaţiilor interioare proaste.

Puterea instalată în Centrală este astăzi dublă celei prevăzute prin caetul de sarcini. Deasemenea şi pentru rezervă. Centrala lucrează tot timpul celor 24 de ore şi nu numai în timpul sarcinii maxime.

Bransamentul cu IKZ constă într-un schimb de energie. În timpul ultimilor trei ani IKZ a furnizat Uzinei Electrice Braşov kWh 213.915, dar UEB a furnizat Societăţii IKZ kWh 540.556!

E adevărat că Uzina Electrică are privilegiul pentru serviciile electrice în teritoriul Municipiului Braşov. Dar aceasta nu are nimic extraordinar, dacă se ţine seama că investiţiile pentru instalaţiile Uzinei Electrice sunt astăzi de aproape 150 milioane Lei şi aceasta socotind materialele provenind din străinătate la cursul de Lei 100.— dolarul.

Dla începutul concesiunii, gestiunea Uzinei Electrice este sub controlul Primăriei.

Personalul Uzinei Electrice, dela cel mai mare până la cel mai mic, este completamente alcătuit din cetăţeni români. După origina etnică avem: personal tehnic superior, 1 român; personal administrativ superior, 1 român; personal administrativ inferior: români 9; saşi 4; unguri 1; evrei 1. Personal tehnic inferior şi lucrători necalificaţi: români 59, saşi 11; unguri 8; evrei 2.

UEB n'a cerut decât într'un singur caz aplicarea clauzei care-i dă dreptul ca Primăria să-i garanteze un venit brut de 20% (şi nu un beneficiu) asupra noilor instalaţii care-i sunt impuse. Este vorba

de linia şi de instalaţia dela Poiana, al cărui caracter pasiv este evident.

Primăria primeşte dela UEB pentru fiecare kWh vândut pentru iluminat, 1 Leu şi pentru fiecare kWh vândut pentru forţă motrice, 0,50 Lei. La cât se urcă veniturile Primăriei pentru această redevenţă, rezultă din tabloul următor:

Primăria primeşte o parte de iluminat public în mod gratuit şi în timpul celor din urmă doi ani un scont considerabil.

În perioada 1935/40, Primăria a primit sub formă de redevenţă curent gratuit şi rabat, în următoarele sume:

Redevenţa	Lei 30.244.428.—
Curent gratuit	„ 9.747.514.—
Bonificare	„ 1.181.932.—
Total	Lei 41.173.874.—

În această perioadă UEB a plătit impozite directe şi indirecte Lei 34.094.148. Acţionarii până la 1935 n'au primit nimic şi dela 1935—39 au primit în total Lei 19.656.000.—, care corespunde la o medie anuală dela începutul contractului de mai puţin ca 4,5% asupra capitalului social.

În ceea ce priveşte serviciul pentru contor, trebuie observat că preţul unui contor de bună calitate a fost totdeauna mai mare de Lei 400.—, care sumă a fost fixată drept răscumpărare pentru contoarele vechi şi deseori inutilizabile. Mărimea acestei taxe nu întrece pe cea fixată normal în alte oraşe.

Timbrele şi taxele încasate de UEB asupra facturilor sunt numai cele care prin lege sunt în sarcina consumatorului.

Nu este adevărat că preţul curentului electric este mai mare decât cel stabilit prin contract. Preţul de Lei 13 pe kWh indicat în art. 38 a) e bazat, după cum reiese tot din contractul de concesiune, pe preţurile de cost şi salariile actuale în momentul încheierii contractului.

Tarifele în vigoare azi au fost fixate la începutul anului 1940 şi aprobate de Primărie. Preţul maximal corespunzând preţurilor de cost în acel moment era de Lei 15 pe kWh. UEB a redus de bunăvoie şi până la revocare preţul maximal, la Lei 13,50 pe kWh.

Comparaţia făcută cu o societate de tramvaie inexistentă, este pentru noi de neînţeles.

Expunerea de mai sus are de scop de a lămurii opinia publică asupra situaţiei reale. Nu avem nici acum, nici pentru viitor intenţia de a polemiza prin ziare contra atacurilor neobişnuite.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Director, asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni.

Braşov, 3 Ianuarie 1941.

UZINA ELECTRICĂ BRAŞOV

Am o idee straşnică

Cumpăraţi

Becurile TUNGSRAM-KRYPTON-

cu cari puteţi economisi la curent mai mult decât preţul lor de cumpărare...

Produs de
Fabrica Românească de Becuri
TUNGSRAM S. A. R.
Bucureşti

Comuna Ghimbav. — Judeţul Braşov.
No. 2017.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 10 Ianuarie 1941, ora 11, se va ţine licitaţie publică cu oferte închise în localul primăriei Ghimbav, jud. Braşov, pentru vânzarea materialului lemnos aflător pe parchetele 1939/40, 1940/41, 1941/42, din pădurea Găunoasă, marcat în picioare de pe suprafaţa de 31,5 ha, cu un volum de circa 2550 m. steri lemne de foc esenţă de fag.

Licitatia se va ţine în conformitate cu art. 88—110 din L. C. P. şi Regulamentul O. C. L. şi condiţiunile generale de vânzarea pădurilor Statului, publicate în M. O. No. 106/1940 şi jurnlul Consiliului de Miniştri No. 39183/1940.

Persoanele cari vor lua parte la licitaţie, vor depune pe lângă ofertă şi o garanţie provizorie în numerar sau în bonuri de înzestrarea Armatei în valoare de Lei 7650.

Oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini, care poate fi văzut în fiecare zi la primăria comunală Ghimbav şi la Ocolul Silvic Şercaia.

Ghimbav, 21 Decembrie 1940.

7/1—1 Primăria comunală

Primăria comunei Prejmer, jud. Braşov.
No. 1532/940.

Publicaţiune

Primăria comunei Prejmer, arendaază prin licitaţie publică, în ziua de 15 Ianuarie 1941, ora 10, în localul Primăriei din Prejmer, localul de cârciumă, proprietatea comunei, situat în Prejmer sub No. 318.

Localul se arendaază fără brevet de băuturi spirituoase, arendaşul fiind obligat a-şi procura brevet.

Termenul de aendare este de 3 ani. Preţul dela care începe licitaţia este de lei 40.000 anual.

Ofertanţii vor depune la licitaţie, odată cu oferta închisă şi garanţia de 5% din preţul oferit.

Caetul de sarcini şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea la primăria comunală.

Condiţiunile art. 88—110 din L. C. P. se vor respecta întocmai.

Prejmer, la 20 Noembrie 1940.

Primar,
Ioan Batschi
467

Notar,
Aurel Dogaru
1—1

Mica publicitate

De inchiriat 3 camere, bucătărie, baie, etc., în Str. Avram Iancu Nr. 43 şi 4 camere, bucătărie, baie etc., în Str. Crucii Nr. 44. Informaţii în Calea Victoriei Nr. 35. Telefon 3155. 215 3—6

De inchiriat o prăvălie în poziţie bună şi locuinţă în Satulung. Informaţiuni la ziar. 423 3—3

De inchiriat o prăvălie în Strada Gării No. 40. 423 3—3

Se caută vânzătoare, cu oarecare garanţie, cunosătoare a limbilor română şi germană, pentru imediată angajare. În form. la tutungeria din str. Regele Carol I, Nr. 9. 1—7

Primesc o lucrătoare bună la croitorie de dame. Tache Ionescu Nr. 16, apart. 4 Coşani.

Atenţiune!

„Salon Elit” Coator de dame

MALLER ELEONORA

RAŞOV, Str. Regele Carol I. No. 24

Onduloţii permanente

Execută prompt şi conştiincios

GRAND
HOTEL LAFAYETTE

BUGUREŞTI

CALEA VICTORIEI 11

Cel mai bun şi confortabil

HOTEL AL CAPITALEI

— Preţuri moderate —

358 1—0

Karl Essigmann

fondat 1879

Artico'e de copii, lingerie,
ciorăpărie şi manufactură

Braşov

Piaţa Libertăţii No. 16

Par'umerie - Săpunerie

Aurelia

Radu

(fost Binder)

BRAŞOV

Str. Reg. Carol I. 48

Magazin bogat asortat cu

artico'e de bronză

Mișcarea Legionară

Plugușorul legionar

Frumoasa desfășurare a datinelor strămoșești din ajunul Anului Nou la Brașov

Să ne întoarcem la datina strămoșească lăută una din marile porunci care trebuie implinită sub stăpânirea legionară.

A fost o vreme, apropiată de zilele acestea, când o lume întreagă pornise în cursă nebună spre noutate, spre acel „modern” care nu exprimă altceva decât o stare bolnăvicioasă a sufletului omenesc.

Cunoscătorii buni ai slăbiciunilor sufletului, jidanii, s'au folosit de acest prilej, punându-și în lucrare poftete lor nesătule de câștig. Și au născocit această injosire a frumosului, „moda”. Ea a fost adoptată mai cu seamă de femei, ele fiind cele mai ușor de înduplecat în privința aceasta. Dacă un croitor jidan dela Paris, pe limbajul lor un „lansator de modă” născocea peste noapte în bolnăvicioasa lui închipire un răzor de flori așezat peste o oală lunguiață și îmbrăca numai o singură femeie dintre acelea plătite de casa lui de modă, peste o săptămână jumătate din femeile Europei, ba poate a întregului glob pământesc, purtau în cap această născocire.

Desigur că slova noastră este de tot prea slabă pentru a lupta împotriva „moder”. Ea a pătruns adânc în sângele femeii și oricât ai încerca, nu o poți scoate.

Ceeace vrem să arătăm în rândurile de față, este faptul că păcătoasa de „modă” a fost împrumutată și de țărâna noastră. În cele mai multe regiuni ale țării, unde până la războiul cel mare femeia purta catrința și iea, azi poartă rochie de stofă ori de mătășă și se împetrestrează cu betele de-ți vine a crede că-i fugită dela bălci. Pe urmele ei au pornit apoi bărbății. Dela frumosul port românesc, mândria noastră în fața tuturor neamurilor, au ajuns la strae domnești, cumpărate în târg, dela comercianții jidani.

Iar mai trist decât toate acestea e că însuși obiceiul strămoșesc a fost părăsit! Azi, în cele mai multe sate nu se mai joacă hora, nici sârba ori bătuta, ci un fel de joc care nu-i nici „foxtrot” ori „tango”, ci o pocitură chinuită de flăcăi pe cântecul — și el pocit — al scripcarului.

Odată cu părăsirea obiceiului, a datinei strămoșești, omul părăsește tot ce se leagă bun de acesta. El împrumută, dimpreună cu portul și obiceiul străin, și sufletul străin, slăbindu-l pe al său, moștenit sănătos dela strămoși.

Împotriva înstrăinării acesteia, s'a ridicat Legiunea, reînviind datina strămoșească.

Ce minunată și înălțătoare a fost procesiunea „Plugușorului legionar” în ajunul Anului Nou în Brașov! În curmătura serii, prin mijlocul unei lumi peștrițe și a acestui oraș cufundat în indiferență, „Plugușorul legionar” a fost o arătare dintr-o lume de basm, pe care nu o poți întâlni decât în vremea copilăriei, prin poveștile cu Feți-Frumoși... A fost o trezire la realitate, la cea realitate românească, ce trebuie cultivată oridecâteori se ivește prilejul.

Pentru că Mișcarea Legionară, pe lângă marile probleme de guvernare și-o pune și pe aceasta: De a întoarce poporul la

obiceiul vechiu, înlăturând infiltrațiile străine de sufletul lui, care nu au făcut altceva decât să-i slăbească.

„Plugușorul legionar” a fost semnalul pornirii spre această întoarcere.

*

PLUGUȘOARELE LEGIONARE

Plugușoarele legionare au fost pregătite de Corpul Muncitoresc Legionar prin subsecțiile sale: secția oraș de sub comanda camaradului Galea Șerb, Voina, C. F. R., „Astra” și I. A. R.

În după amiaza zilei de Marți 31 Decembrie, la orele 5, plugușoarele au pornit în procesiune spre Prefectură.

IN FAȚA PREFECTURII JUDEȚULUI

În așteptarea desfășurării datinei strămoșești, se aflau în fața Prefecturii județului d-nii: dr. Traian Trifan, prefect, dr. Traian Marian, șeful organizației Brașov a Mișcării Legionare, ing. I. Ionică, primul municipiului, Ștefănescu, chestorul Poliției, maiorul Müller cu o delegație de ofițeri germani, Petre Baicu, șeful C.M.L. și președinte al Camerii de Muncă, o delegație de ofițeri români, precum și un numeros public.

URAREA

Procesiunea, alcătuită din trei plugușoare, la care erau înjugăți câte șase boi, având la urmă un car în care era purtat chipul Căpitanului într-o aureolă de lumină, s'a oprit pentru urare. Camaradul Florea a urat „Plugușorul lui Moș Gheorgh”, în timp ce legionarii, învestimântați în costume naționale o parte iar altă parte în cămăși verzi, pocneau din bice, iar semănătorii semănau grâu.

După urarea dela Prefectură, plugușoarele s'au împărțit și au pornit cu urarea prin oraș.

IN PIAȚA LIBERTĂȚII

La orele 11 noaptea, toate plugușoarele s'au întâlnit din nou în Piața Libertății, unde s'a desfășurat datina strămoșească de față fiind capii autorităților civile și un mare număr de legionari și public.

SĂRBĂTORIREA NOULUI AN LEGIONAR

Din Piața Libertății, legionarii au luat loc în Cantina Ajutorului Legionar, unde s'a sărbătorit noul an legionar.

La orele 12, luminile au fost sinse, s'a comandat pentru onor și s'a făcut pomnirea martirilor legionari căzuți pentru cauza legionară.

După aceasta, d. av. Traian Marian, șeful organizației județene a Mișcării Legionare, a rostit câteva cuvinte urând tuturor, în numele organizației, „An nou fericit”.

În cântece legionare a fost sărbătorit apoi, până târziu, noul an legionar.

C. M. L. Brașov acordă patru burse pt. studenți

Brașov, 4. — Corpul Muncitoresc Legionar din Brașov face cunoscut că acordă patru burse pentru patru studenți le-

gionari săraci dela Academia Comercială.

Teatrul „Luptă și Lumină” la Brașov

În zilele de 14 și 15 Ianuarie 1941, teatrul „Luptă și Lumină” va da în sala „Reduta” din Brașov, șase reprezentații și anume: În ziua de 14 Ianuarie 1941, orele 14.30: Matineu pentru copii, cu piesa „Lie viokie”; orele 17.30 și 20.30: reprezentație cu piesa „Soacra și nora”. În ziua de 15 Ianuarie 1941, orele 17.30 și 20.30, cu piesa „Soacra și nora”.

Pentru reprezentația de seară din ziua

de 14 Ianuarie 1941, biletele sunt vândute.

Pentru matineul de copii, cât și pentru celelalte reprezentații, biletele s'au pus în vânzare, la Inspectoratul Muncii, Str. T. Cotigă No. 24.

Se atrage atențiunea publicului, că la reprezentațiile de seară, copiii nu sunt admisi sub nici un motiv.

Bă ălii legionare

Cantina Ajutorului Legionar dela Brașov

Brașov, 4. — Una dintre cele mai frumoase opere ale Ajutorului Legionar, care învederează cu toată puterea împlinirea cuvintelor Căpitanului: „Ajută-ți fratele căzut în nenorocire, nu-l lăsa!” — a fost inaugurată în Brașov la 24 Decembrie din anul ce a trecut. Din cauza spațiului restrâns nu am putut aminti decât în treacăt despre această operă care este cantina Ajutorului Legionar.

În prezența d-ilor: dr. Traian Trifan, prefectul județului, av. Traian Marian, șeful organizației Mișcării Legionare, dr. T. Badiu, șeful Ajutorului Legionar, cdt. legionar V. Bordeianu, ajutor de primar al municipiului, Petre Baicu, șeful Corpului Muncitoresc Legionar, precum și a unui însemnat număr de legionari și legionare. Slujba religioasă a fost oficiată de părintele Popa.

După slujbă a vorbit părintele Popa, apoi d. av. Traian Marian, șeful organizației județene, care a arătat importanța cantinelor legionare.

D. dr. T. Badiu, șeful Ajutorului Legionar, a predat conducerea cantinei camaradului Bădișoiu.

La sfârșit s'au cântat cântece legionare.

ORGANIZAREA CANTINEI

Cantina Ajutorului Legionar a fost instalată în subsolurile spațioase ale fostului bar „Palermo”. Unde înainte acest loc storcea banii câștigați ușor și cheltuți ușor ai celor ce nu aveau altă țintă în viață decât beția, azi se întind mese unde își potolește foamea zilnic între 300—500 de oameni. O masă bună și ieftină, din venitul cârcia se mai dau și gratuit zilnic până la 100 de mese.

Munca depusă de tinerii legionari pentru aprovizionarea acestei cantine este uriașă și, cu toată modestia ce se cere tuturor manifestărilor legionare de tot soiul, ea trebuie totuși relevată.

În beciurile imense și interminabile ale cantinei au fost adunate zeci de vagoane de provizii, zarzavat etc., care pot aproviziona cantina până la recolta viitoare.

Dacă în fiecare oraș al țării s'ar pune baze unor asemenea cantine, una dintre cele mai mari bălăii ordonate de Căpitan ar fi câștigată. Rep.

INAUGURAREA CANTINEI DELA BRAȘOV

Cantina dela Brașov a fost inaugurată

Serbarea pomului de Crăciun la I. A. R.

Brașov, 4. — Cu prilejul serbării pomului de Crăciun la I. A. R., din partea grupului legionar din Uzină au fost ajutate 28 familii de muncitori cu un total de 124 copii. Au fost cumpărate lucruri pentru fiecare copil în parte, în valoare totală de 43.826 lei.

Din partea cantinei I. A. R., au fost ajutate în bani familii de muncitori cu suma de 55.000 lei și 5 perechi de bocanci.

Din partea Uzinelor au fost donată suma de lei 60.000, care s'a distribuit la 10 familii de muncitori.

Cle de mai sus se distribuiesc pentru prima dată la pomul de Crăciun. Ucenicii fabricii și de data aceasta au fost ajutați cu bocnci, ciorapi și unele lucruri cari au rămas să se împartă după sărbători.

Pentru corul legionar

MIȘCAREA LEGIONARĂ. ORGANIZAȚIA BRAȘOV

Toți camarazii din corul legionar sunt obligați a lua parte la repetiții conform programului de mai jos. Repetițiile se țin în sala Conservatorului de muzică „Astra”, dela ora 8 la 9.30 seara, după următorul program:

Vineri 3 Ianuarie: tenor I și II.
Sâmbătă, 4 Ianuarie: bariton și bas.
Luni, 6 Ianuarie: tenor I și II.
Marți, 7 Ianuarie, bariton și bas.

Miercuri, 8 Ianuarie: ansamblu.
Joi, 9 Ianuarie: tenor I și II.
Vineri, 10 Ianuarie: bariton și bas.
Sâmbătă, 11 Ianuarie: tenor I și II.
Luni, 13 Ianuarie: bariton și bas.
Marți, 14 Ianuarie: tenor I și II.
Miercuri, 15 Ianuarie: ansamblu.
Joi, 16 Ianuarie: tenor I și II.
Vineri, 17 Ianuarie: bariton și bas.
Sâmbătă, 18 Ianuarie: ansamblu.
Brașov, 5 Ian. 1941.

AV. TRAIAN MARIAN

Vizitați noua bodegă românească

„PODGORIA”

GH. F. SASU & ION SARACU
BRAȘOV, Str. Regele Carol 10

Cele mai bune consumații! — Prețuri estine!

ULTIMA ORA

O categorică desmințire

In legătură cu preținsele declarațiuni făcute presei maghiare de I. P. S. Episcopul Iuliu Hossu dela Cluj și de Emil Hațieganu fost ministru

La închiderea ediției primim următoarele:

Budapesta, 4 (Rador). — Ziarul Românilor din Ardealul ocupat, „Tribuna Ardealului”, care apare la Cluj, cu data de 1 Ianuarie 1941, publică sub titlul: „Infierarea unei mistificări”, următoarele: „In ultimul timp anumite ziare au luat obiceiul de a atribui frunțașilor români declarațiuni inventate și fanteziste cu ajutorul cărora cred că pot satisface setea de senzațional a cetitorilor lor.

Astfel, ziarul budapestan „Nezmetör” publică preținsele declarațiuni ale I. P. S. S. dr. Iuliu Hossu, episcopul român unit din Cluj, cași ale directorului ziarului nostru, d. prof. dr. Emil Hațieganu, declarațiuni care pe urmă, postul de radio-difuziune din Budapesta s'a grăbit să le difuzeze fără să controleze autenticitatea sursei.

Fără de acestea, primim la redacția ziarului nostru următoarele desmințiri:

DECLARAȚIA EPISCOPULUI DR. IULIU HOSSU

„Mă văd silit a spune: N'am făcut și n'am dat nici o declarație corespondentului dela „Nemetör”. Convingerea mea

este că problemele care așteaptă o dreaptă deslegare nu pot fi rezolvate cu declarații”.

31, Dec. 1940. Semnat
Episcop dr. Iuliu Hossu

DECLARAȚIA D-LUI PROF. DR. EMIL HAȚIEGANU

„Protestez cu indignare contra declarațiilor atribuite mie de corespondentul ziarului „Nemetör”, declarațiuni pe care niciodată nu le-am făcut.

Dau această desmințire pentru restabilirea adevărului, infierând asemenea mistificări.”

31 Dec. 1940. Semnat
Prof. dr. Emil Hațieganu.

N. R. — Presupunerea noastră, cu privire la episcopul Iuliu Hossu și prof. dr. Emil Hațieganu, arătate în altă pagină a ziarului, înainte cu o zi dela primirea acestei telegrame, s'au adevărit întocmai.

Confratele clujan „Tribuna Ardealului” nu pomeneste nici un cuvânt despre dr. Iosif Horvat și Theodor Iorga, al căror stat de serviciu l-am încrestat. Nu ne îndoiim deci nici o clipă că indivizii aceștia au făcut declarațiile pomenite.

Comunicatul german de războiu

Aviația germană a răspuns atacului împotriva orașului Brema lovind Cardiff

Berlin, 4 (Rador). — Inaltul comandament al forțelor armate germane comunică: Peste zi, aviația noastră a atacat obiective situate pe litoralul răsăritean al Angliei.

Un avion a fost atacat în picaj și scufundat.

In oaptea de 2 spre 3 Ianuarie, formațiuni importante de bombardament au atacat cu bombe ede toate calibrele portul și orașul Cardiff, ca represalii pentru atacurile date de englezi contra orașului Brema. Au fost provocate numeroase incendii, care puteau fi văzute până la o

distanță de 100 de km.

Avioane britanice au aruncat bombe în două localități din nordul Germaniei, lovind iarăși un spital și mai multe case de locuit situate în majoritate într'un cartier cu populație numeroasă. S'au produs incendii în câteva magazine și instalații industriale, dar ele au putut fi stinse de pompierii întreprinderilor respective, înainte de a fi pricinuit pagube militare importante. Se semnalează în total 8 morți și 20 de răniți.

Două avioane britanice au fost doborâte. Un avion german lipsește.

Orașul Cardiff greu lovit de aviația germană

Berlin, 4 (Rador). — Orașul Cardiff, care a fost atacat în noaptea de Vineri de aviația germană, este centrul și portul principal al industriei carbonifere-engeleze.

Timpul fiind favorabil, obiectivel au fost prfect reperate. Au fost observate numeroase și mari incendii, iar la un moment dat o imensă isbucnire de flăcări a isbit privirea aviatorilor germani.

Proclamațiile de Anul Nou ale d-lor general Ion Antonescu și Horia Sima comentate de presa italiană

Roma, 4. (Rador). — Ziarele italiene de azi publică la loc de frunte rezumate lin proclamațiile date către țară de d-nii general Antonescu și Horia Sima, cu prilejul Anului Nou.

Aproape toate citează următorul pasaj lin proclamația Conducătorului Statului: „Horia Sima este alături de mine în lupta pentru organizarea Mișcării Legio-

nare, care trebuie să devină o revoluție națională”.

Proclamația Comandantului Mișcării Legionare este rezumată cu aceeași precizie, citându-se și subliniindu-se pasajul în care se afirmă încadrarea completă a statului român în frontul puterilor Axei, și încrederea nelimitată în victoria acesteia.

Noul decret pentru funcționarea școalelor de șoferi

București, 4. — Decretul-lege Nr. 129, publicat în Monitorul Oficial Nr. 502 din 30 Dec. 1940, cu privire la noua organizare și funcționare a școalelor de șoferi, prevede că înființarea școalelor de conducători de automobile, se poate face și pe cale particulară, în afara de școalele de stat.

Ca urmare se aduce la cunoștința generală că oricine dorește a înființa școli de conducători de automobile în conformitate cu decretul-lege de mai sus, se va adresa direct, fără intermediari, ministerului afacerilor interne, pentru a obține autorizația respectivă.

Minciunile postului de radio Londra

Moscova, 4 (Rador). — Agenția „Tass” comunică: Postul de radio Londra a difuzat ieri știrea că ziarul „Pravda” a publicat un articol al d-lui Stalin, al cărui conținut ar corespunde punctului de vedere britanic.

Se declară aci că nici un articol al dlui Stalin nu a fost publicat în ziarul „Pravda”.

Este vorba deci de o invențiune a propagandei britanice pentru a provoca impresie și suscita comentarii false.

Nenorocire groaznică în munții Elveției 4 skiori și-au găsit moartea într'o prăpastie

Innsbruck, 4 (Rador). — In ziua de 2 Ianuarie, șapte skiori urcându-se dela St. Anton pe Arlberg spre Alluse, au fost prăvăliți în prăpastie împreună cu troianul de zăpadă peste care treceau.

Echipe de salvare au plecat imediat la

locul accidentului, unde au constatat că trei persoane isbutiseră să iasă tefer de sub zăpadă, pe când celelalte patru rămăseseră îngropate, nemaiputându-se scoate decât cadavrele lor, după o muncă îndelungată.

Dela Asociația expulzaților și refugiaților din Ardealul ocupat, secția Brașov

a avut loc prima ședință a comitetului de conducere al „Asociației expulzaților și refugiaților din Ardealul ocupat, secția Brașov”, sub președinția d-lui dr. Ioan Vescan. Intre cei prezenți am remarcat pe d-nii: Dr. Joe Gherman, inspector general administrativ, prof. dr. Pavel Roșca, vicerectorul Academiei Comerciale, prof. dr. Sabin Cioranu, directorul Băncii Naționale, prof. dr. Victor Jinga, medic general rez. dr. Curta, dr. Aurel Tetu, Iuliu Codarcea, prof. dr. Ionel Tanislau, Mureșan Gheorghe, prof. Richard Tufli, prof. dr. Ioan Bozdog, Ioan Rusu, dr. Nicolae Cărpinișan, dr. Ioan Roman, dr. Cornel Năstase, dr. Romul Oltean, dr. Gâldeu, Emil Sălăgeanu etc.

fiscate sau rămase libere prin expatriere

ALTE PROPUNERI

D. dr. Joe Gherman face o serie de considerațiuni pentru o organizare cât mai temeinică a Asociației. Astfel, pentru activitatea în direcția culturală, propune ca să se dea delegație d-lui prof. dr. Ioan Bozdog, fost președinte al „Astrei” la Tg Mureș, să ia contact cu d. președinte al Astrei, secția Brașov, și împreună să organizeze un ciclu de conferințe culturale și economice pentru refugiați, în cari să se trateze numai chestiuni în legătură cu probleme ce privesc drepturile noastre asupra întregului Ardeal.

SĂ AJUTĂM GUVERNUL

Deschizând ședința, d. dr. Ioan Vescan, după ce salută pe membrii prezenți, în câteva cuvinte, arată care este datoria comitetului ales în adunarea de constituire de Duminică și sarcina deosebit de grea ce îi revine în lupta pentru susținerea drepturilor expulzaților și refugiaților din Ardealul vremelnoc ocupat, pentru ajutorarea celor nevoiași și pentru plasarea celor capabili de muncă, dar momentan rămași fără nici o ocupațiune. Cunoșcând greutățile excepționale prin care trece acum statul, ar fi de dorit ca prin o organizare cât mai perfectă a Asociației noastre, să facem cât mai multe prin noi însuși, fără a apela prea mult la stat, ci din contră să dăm cu toții o mână de ajutor actualului guvern al țării în opera lui de plasare și ajutorare a Românilor refugiați.

COMISIUNILE INSTITUITE

Comitetul delegă cu organizarea asistenței medicale pe d-nii medici: general rez. dr. Eugen Curta, dr. Ioan Roman și dr. Gâldeu. Pentru asistența juridică în cazul schimbului sau cumpărării și vânzării de bunuri ale refugiaților, delegă o comisiune formată din d-nii avocați: dr. N. Cărpinișan, juriconsultul băncii „Abina”, dr. Cornel Năstase, dr. Aurel Tetu și dr. Romul Olteanu.

In fine, pentru organizarea plasării refugiaților se numește o comisiune formată din d-nii prof. Richard Tufli și Ioan Rusu.

ATROCITĂȚILE MAGHIARE

D. prof. dr. Victor Jinga face apoi o amplă și documentată expunere asupra problemelor economice în legătură cu organizarea Asociației. D-sa arată modul scandalos și barbar în care Ungurii, contrar prevederilor pactului dela Viena și a oricăror uzanțe internaționale, au pus stăpânire pe averile Românilor refugiați sau expulzați.

D. prof. dr. Sabin Cioranu, directorul Băncii Naționale, aduce la cunoștința comitetului demersurile făcute de d-sa în legătură cu lichidarea averilor rămase în teritoriul cedat.

In legătură cu activitatea culturală a Asociației, d. prof. dr. Ioan Bozdog, dă câteva interesante sugestii referitor la felul conferințelor ce trebuie organizate, pentru a ridica cât mai mult moralul refugiaților.

De încheiere, d. președinte roaga pe d. dr. Joe Gherman să intervină la d. prefect al județului, ca să-l roage sa pună la dispoziția comitetului o sală în care să se instaleze biroul comitetului și unde să se poată ține ședințele viitoare.

Ședința se ridică, anunțându-se cea viitoare pentru Sâmbătă 4 Ian. 1941, orele 4 p. m., tot la Prefectura județului, când se vor lua în discuție rapoartele comitetului numite de comitet.

Dr. J. T.